

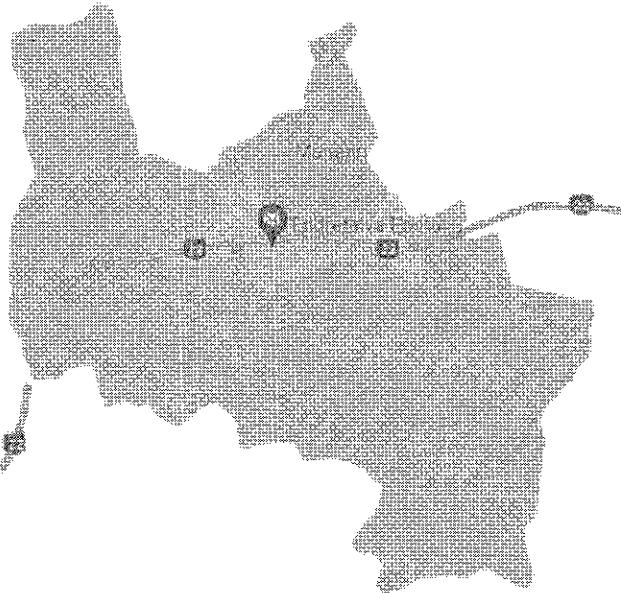
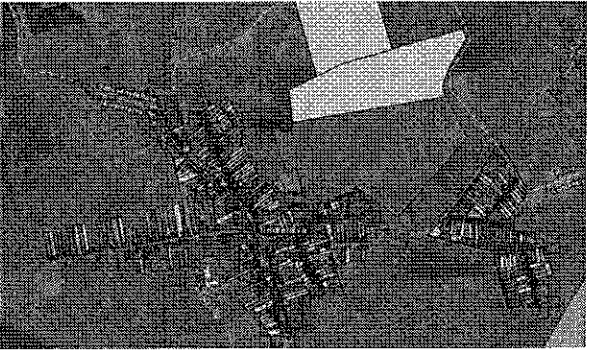

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Endrefalva

Település: Endrefalva

megye: Nógrád járás: Szécsényi járás

Dátum: 2022.05.10.

	<p>Terület: 1323 hektár Lakónéesség: 1135 Jogállás: község Járás: Szécsényi járás Megye: Nógrád</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Endrefalva	
Megye	Nógrád	
Járás	Szécsényi	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2021)	1135	
Lakosságszám változása 2021/2011 (%)	90%	
15 év alattiak aránya (2021)	21,1%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	85%	
60 éves és idősebbek aránya	16%	
60 éves és idősebbek számának változása 2021/2012 (%)	88%	
Lakásszám (2011)	454	
Üres lakások száma (2011)	46	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	762	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	276	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	762	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	365	
Lakások száma (2019)	454	
Közüzemmi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	355	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	311	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	446	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	158	
WC nélküli lakások száma (2019)	85	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	2	
Egy szobára jutó lakó (2021)	0,9	
Egy főre jutó szja alap, ezer Ft (2019)	773217 Ft	
Egy főre jutó szja alap klaszter átlagtól való eltérése,% (2019)	101%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2225000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	32	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	8	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója

Endrefalva a Cserhát hegység lankás dombjai között, Nógrád megyében található település.

Budapesttől kb. 100 km-re, a salgótarjáni és a szécsényi kistérség határán fekszik, keleti irányban a 22. sz. főútvonal mellett - Balassagyarmat és Salgótarján - a régi és az új megyeszékhely között.

A falut körülvevő tölgy-, bükk- és fenyőerdők biztosítják tiszta, ózondús levegőjét. Az erdők nagyvadban és apróvadban igen gazdagok. A falut átszeli a Szécsényfelfalui-patak, határában csörgedezik a Pilinyi-patak és alatta folyik a Ménes-patak, mely nem messze - a Szécsényhez tartozó Pöstyénpusztánál - éri el az Ipoly-folyót.

Közösségi közlekedés:

A főbb útvonalaktól (22, számú főút, áthalad a településen - km 21, számú főút-23 km, M3-60 km) fekszik a település, a buszjárat teljesen megoldott.

Volánbusz:

A település megközelíthető a Salgótarján - megyeszékhely, valamint Szécsény felől egyaránt. A megyeszékhelytől 23 km-re, Szécsénytől pedig 8 km-re található. A tömegközlekedés Salgótarjánba és Szécsénybe jónak mondható.

- Endrefalva- Szécsény: hétköznap 30 járat legkésőbb 23.10-kor
- Hétfégen: 21 járat 23.10-kor legkésőbb
- Szécsény- • Endrefalva: hétköznap 34 járat legkésőbb 22.55-kor
- Hétfégen: 21 járat 22.55 legkésőbb
- Endrefalva - Salgótarján: hétköznap 35 járat legkésőbb 23.12-kor
- Hétfégen: 22 járat 23.12 legkésőbb
- Salgótarján- Endrefalva: hétköznap 33 járat legkésőbb 22.35-kor
- Hétfégen: 22 járat 22.35 legkésőbb

A környező településekhez képest kimondottan jónak mondható a járatsűrűség. Lehetőség van a gyárakba, és cégeknél a du. műszakot, is vállalni, mert, haza lehet jutni tömegközlekedéssel, Salgótarjánból, és Szécsényből, is. Ezen felül közvetlen járatok indulnak Budapestre hétköznap 6 járat, oda-vissza Balassagyarmat, Vác, és Rétság irányába. Hétfégen is indul 5 oda vissza útvonalon. **Vasúttal a települést nem lehet megközelíteni.**

Munkaerőpiac szempontjából

A település szempontjából Salgótarján város a legfontosabb munkaerőpiaci célpont az itt élő emberek számára. A másik település a közelebb lévő járási központ Szécsény, de itt sincs olyan cég vagy multi, aki a környező kis településekről tudná foglalkoztatni az alacsonyiskolai végzettségű embereket. Egyedül a gyertyagyár volt évekkal ezelőtt az a cég, ami betudta vonni a foglalkoztatásba az embereket.

A település társadalmi és gazdasági szempontból elmaradott térségben helyezkedik el. A munkalehetőség kevés aktív munkahelyre korlátozódik, nincsenek jellemző ipari üzemek, mezőgazdasági vállalkozások.

A meglévők is ragaszkodnak a magasán kvalifikált munkaerőhöz, bérszínvonaluk átlagosak.

A munkáltatók gyakran segítik a munkahelyre való eljutást, a településről saját autóbusszokkal szállítják a dolgozókat a munkahelyekre.

A településen az elsőszámú és legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat abban a tekintetben, hogy a foglalkoztatás szempontjából tartósabb munkalehetőséget kínál.

Fő foglalkoztatási formák a célcsoport tekintetében:

A legnagyobb foglalkoztató nem csak a településen a térségben is a rongyos, rongyot, és toll feldolgozó üzem

- EURO-NIKO KFT becslések szerint 120-150 asszony dolgozik az üzemben.(Napi bejelentéssel vannak sokan.)
- Építőipar napi ingázással Budapesten jelentős része 100-150 férfi dolgozik becslések szerint, alkalmi bejelentéssel, 15.000-Ft-25.000-Ft, vannak a bérek, heti kifizetéssel.
- Közmunkaprogram: 34 fő ebből 7 férfi.
- Önkormányzati munkatársak közalkalmazottak: 23 fő

További üzemek és gyárak, amik elérhetők a településről:

- MAHLE Compressors Hungary Kft., Balassagyarmat
- Bosch HATVAN
- MITSUBA Salgótarján
- Euro Candle Gyertyagyártó Kft Szécsény
- Magyarországi hangszóró gyártó Kft
- SINIA Kft
- Wamsler SE Tűzhelygyár

Helyi, környékbeli mezőgazdasági vállalkozások: idényszerűen zöldség és gyümölcs szüretnél alkalmaznak

- Helyi vállalkozók időközönként kertészet, közterületi parkosítást végeznek.

Alkalmi munkavállalással tudnak itt dolgozni. Napi bér kb.8.000 -10.000-Ft (a napi bér összege változó. napi vagy heti kifizetéssel).

Elérhető szolgáltatások a településen:

Alapfokú oktatási intézmények

- Óvoda 47 gyerek
- Általános iskola 1-8 évfolyamos. 176 gyerek

Az óvodai nevelés kötelező feladatát az Endrefalvai Napsugár Óvoda keretein belül látja el, az óvodában 49 gyermek (42 rgyvk) felügyelete és fejlesztése valósul meg. A gyermekeket két csoportban, reggel hét órától fél ötig kapnak ellátást. A településen működik és 100 méter távolságra van az óvodától Biztos Kezdet Gyerekház.

A településen általános iskola is működik, 176 gyerek, (mind rgyvk). Vannak gyermekek akik a környező településekről járnak be. (Piliny, Szécsényfelfalu,) A tanulók a közoktatási intézményeket a buszközlekedés segítségével közelítik meg.

A településen nem működik főzőkonyha a gyereketkeztetést és a szociális étkeztetést Szécsényfelfaluból megoldott,a településen csak tálalókonyha van, ahol porciózzák.

Közművelődési intézmény

- Művelődési ház, könyvtár.

Egészségügyi alapellátás:

- Házi orvos heti 2 alkalommal
- Iskolai-egészségügyi ellátás
- védőnői szolgálat
- gyógyszerár hetente 3 alkalommal

A településen nincs házi orvos, az ellátást helyettesítéssel biztosítja az önkormányzat. Az ellátást egy héten kétszer tudják a településen igénybe venni a lakosok. A településnek nincs külön gyermekorvosa, a helyettes házi orvos egy személyben látja el a gyermekeket és felnőtteket. A védőnő terhes tanácsadást, óvodai, iskolai szűréseket lát el. A fogorvosi ellátás más településen naponta biztosított a gyermekek és felnőttek részére. Fiók gyógyszerár napi szintű szolgáltatást biztosít.

Szociális és gyermekvédelmi alapellátások:

Következő szociális szolgáltatásokat biztosítja Alapszolgáltatási Központ keretében:

- család-és gyermekjóléti szolgálat hetente 2 alkalommal.
- házi segítségnyújtás
- gyermekjóléti szolgálat
- idősek nappali szociális ellátása- Nyugdíjas klub
- szociális étkeztetés
- demensek ellátása

- Biztos Kezdet Gyerekház
- Jelenlétház GYEP (jelenleg június 1-sejétől egy éves fenntárási szakaszban van a már megvalósult projekt)

Közműszolgáltatók

- Ivóvíz ellátás-üzemeltető az ÉRV. Zrt.
- Szennyvízcsatorna –hálózat-üzemeltető az ÉRV. ZRT.
- Szemétszállítás- VGÜ Kft által.

Endrefalva településen elérhető egyéb szolgáltatások:

- Postahivatal
- Kábel televízió, Internet
- Vezetékes – és mobil telefonhálózat
- Vendéglátóhely 2 db
- bolt 2

Lakosságszám (2021)	1135	
Lakosságszám változása 2021/2011 (%)	90%	
15 év alattiak aránya (2021)	21,1%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	85%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	16%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	88%	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	762	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	276	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	762	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	365	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	773217 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	101%	

A lakosság száma 2021-ben 1135 fő volt, 10 év alatt, 2011 óta 10%-os csökkentést jelentett. A 15 év alatti gyerekek aránya a lakosság több mint egynegyedét teszik ki (21,1%), míg (60 évesek és idősebbek aránya 16%. Mind a fiatalok száma és az idősek száma is csökken tendenciát mutat.

A helyiek a településen hiányzó szolgáltatásokat, Szécsényben, vagy Salgótarjánban tudják igénybe venni. **Nyertes pályázatok az elmúlt években:**

Megnevezés	A megvalósítás időpontja	A projekt összes költsége (eFt)	Támogatott projekt esetén a program neve	Támogatott projekt esetén pályázati azonosító szám
Harangláb készítése	2022	5362426	Magyar Falu Program	MFP-ÖTIF/2022
Magasgazvágó beszerzése	2022	8755098	Magyar Falu Program	MFP-KOEB /2022
Óvoda épületének szigetelése	2022	26603135	BM	BMÖFT/2021
Útfelújítás Endrefalva községben	2022	18384943	Magyar Falu Program	MFP-UHK/2021
Új orvosi rendelő kialakítása Endrefalva községben	2022	124998842	TOP	TOP-4.1.1-16-NG1-2019-00007
Hivatal szigetelés fűtés korszerűsítés	2019	26390600	BM	BM
Csatlakozási konstrukció az önkormányzati ASP rendszer országos kiterjesztéséhez	2017	6000		KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16
Endrefalva Béke út járda és csapadékvíz elvezető árok felújítása	2017	20000	Adósságkonszolidációban nem részesült önkormányzatok támogatása	BM
Önkormányzati utak felújítása	2015	20000	Adósságkonszolidációban nem részesült önkormányzatok támogatása	BM
Szociális szolgáltatások integrációja	2014	57698		ÉMOP-4.2.1/11-2012-0044
		9683	Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program	TIOP-1.1.1-07/1-2008-0926
Csurgó út útburkolat felújítása, iskolánál kerítés-támfal építése	2012	12243		ÉMOP-3.1.2/E-11-2011-0019

Következtetések a település.

... térségi pozíciója tekintetében:

- földrajzi elhelyezkedés pozíciója jónak mondható: van egy nagy foglalkoztató, aki a járásból sok asszonyt tud foglalkoztatni, alkalmazni. Jelenleg mindenki azt mondja, hogy csak alkalmi munkavállalással. A térségben lévő munkahelyek jól elérhetőek. A közlekedési viszonyok megfelelőek, az útviszonyok jók, és a közösségi közlekedés is megfelelő. A hátrányos helyzetű emberek tekintetében mégis kevés ember van foglalkoztatva a megyeszékhelyen, járási központban;

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen. Bár a népszámláláskor népszámlálási adatok alapján sokan nem nyilatkoztak az etnikai hovatartozásukról, de a településen 90%-ában roma emberek élnek. A falu lakosságmegtartó erejét jelentősen befolyásolja a lakosság aránya, és azon személyek, akik rongálnak drogoznak, nem dolgoznak, rombolják saját környezetüket. Miattuk van egy elvándorlás a nem roma lakosság köréből. A településen különböző státuszú roma közösség él. Nagyon sokan vagyonos vállalkozók, jelentős anyagi forrással, ezzel ellentétben sok a nagyon szegény egyszerű körülmények között élő család.

1.1 A település szerkezetének leírása

Endrefalva infrastrukturális ellátottság szempontjából átlagos

Úthálózat:

Az önkormányzat tulajdonába lévő utak egy része 2015-ben felújításra került önkormányzati támogatásból az Arany János, az Ady Endre, a Dózsa György, a Vosztek és a Csurgó utak. 2017-ben újabb támogatásból felújításra került a Béke úti járda.

A Magyar Közút Nonprofit Zrt. tulajdonában lévő a településen átmenő 22-es számú főút 2018-ban felújításra került a község területén.

Problémát okoz a közlekedésben a Május 1-út állapota, ami szintén a közút tulajdonában van.

A község legtöbb utcájában nincs járda, ahol van ott is régi, betöredezett, balesetveszélyes és magas a pereme.

Közműellátottság

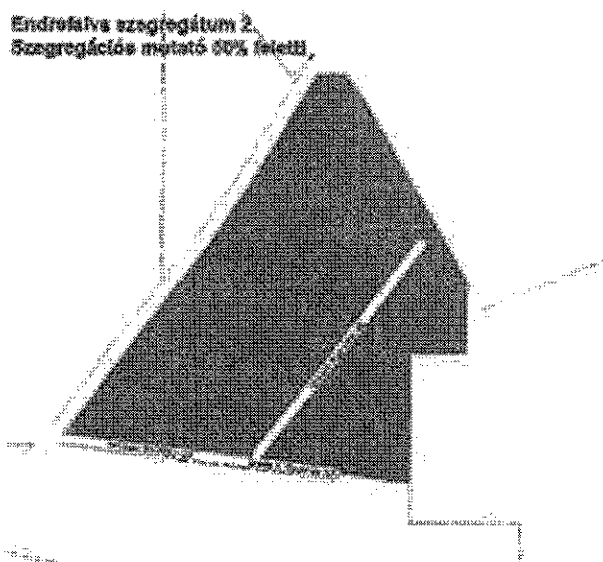
Vezetékes ivóvíz és gáz nincs minden házban, a település egészében. A háztartásban jelenleg is le van víz szűkítve. A szegregációval veszélyeztetet, területeken a közkutat használják, leginkább. A családsegítő elmondása alapján, a roma családok 20-30%-ban nincs bevezetve víz, az áram mindenki számára elérhető és nem illegális. A wc/fürdő, pedig ha a lakásban kiépítésre került használni a víz hiánya miatt nem tudják.

Villamos áram fogyasztók körében sok védendő fogyasztó, akiknek 1.000.000-FT tartozásuk van a szolgáltató felé. Az illegális áramlopás az elmúlt évekbe visszatorzult már igen ritkán hallani róla. A kártyás villanyóra elterjedt, sok roma család csak így tudta legálisan igénybe venni a szolgáltatást. A villany jelenleg minden házon van, arról nincs tudásuk, hogy legálisan, vagy illegálisan használják a benne élők. Az elmúlt években elterjedt a kártyás villanyóra

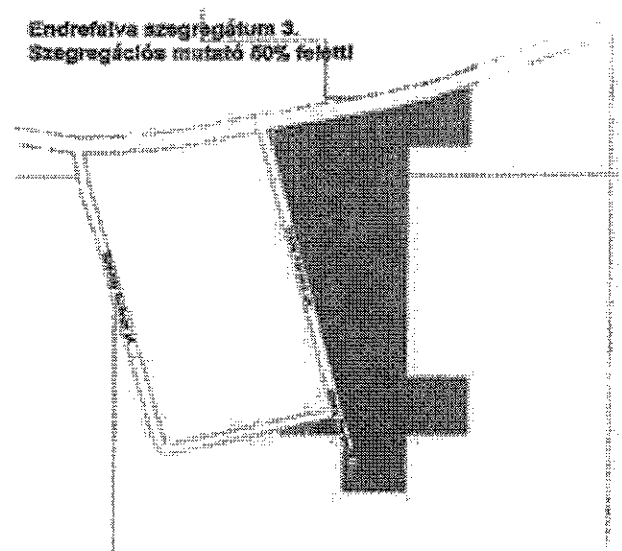
A roma lakosság 100% fával fűt.

Lakások száma (2019)	454	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	355	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	311	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	446	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	158	

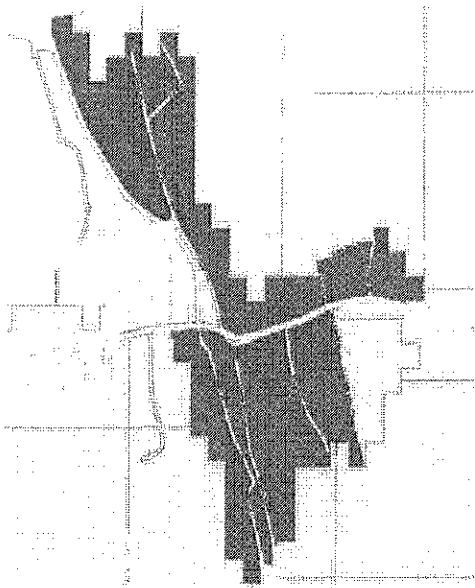
KSH 2011 adatok alapján, a szegregált terület és szegregációval veszélyeztetet terület majd az egész település. Ami nem tartozik bele az a Besztercebánya úti kivezető része a polgármesteri hivatal után Szécsény felé vezető szakasz.

1. ábra
Forrás: KSH

3. ábra
Forrás: KSH

Mutató megnevezése	Endrefalva összesen	1.-szegregátum (Május 1. út páratlan oldala- Besztercebánya út - Béke út mindkét oldala- Dankó Pista út mindkét oldala- Ady Endre út – Arany János út- Csurgó út mindkét oldala)	2.- szegregátum (Kossuth út- Dózsa György út- belterület határa)	3.- szegregátum (Rákóczi út –Deák Ferenc út – belterület határa)
Lakónépesség száma	1237	589	120	53
Lakónépességen belül 0-14 évesek	22,9	23,1	28,3	20,8
Lakónépességen belül 15-59 évesek	60,4	58,2	59,2	62,3
Lakónépességen belül 60-x évesek aránya	16,7	18,7	12,5	17,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59) belül	64,8	71,7	83,1	66,7
Lakásállomány	454	222	35	19
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	20,0	27,5	5,7	15,8
A komfort nélküli, félkomfortos	18,9	25,0	6,1	11,8
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,4	6,1	6,1	5,9

A HEP 2019 adatok alapján:

A szegregátum a településnek azon területeit érinti, ahol az aktív korú népességen belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%.

Endrefalva 1. Szegregációs mutató 50% feletti.

Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya a települési szinten 65,4%, amely a 2. szegregátum esetében is meghaladja a települési átlagot. Tehát a foglalkoztatottak nagyon alacsony képzettsége miatt alacsony beosztásban dolgoznak. pl: (segédmunka, betanított munka, közfoglalkoztatás) Az alacsony beosztás érződik a munkavállalók jövedelmén és az életszínvonalán is. A szegregátumokban nagyon sokan illegális munkából, segélyekből, FHT egészségkárosodási járadékból, ápolási segélyből, gyermekek utáni kapott támogatásokból.

Az önkormányzat szeretet volna telep programot, megvalósítani, de előzetes igényfelmérés után a település lakossága elutasította, nem akartak részt venni képzésekben tanfolyamokon.

Becslések szerint a roma lakosság számát 70-80%-ra becsülik a helyi szakemberek.

Lakásszám (2011)	454	
Üres lakások száma (2011)	46	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	762	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	276	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	762	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	365	
Lakások száma (2019)	454	
WC nélküli lakások száma (2011)	85	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	2	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2225000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	32	

Lakások száma: 2011/2019-ben 454 lakás nem változott.

A településen a 2019-2020 évben 32 tranzakció volt, ami az éves szinten 5,5 % az országos átlag felett van.

Ingtatlannet.hu. adatai alapján a 2021 adatok:

Endrefalva ingatlanainak négyzetméter ár alakulása

Lakóingatlan

Családi ház

Sóház

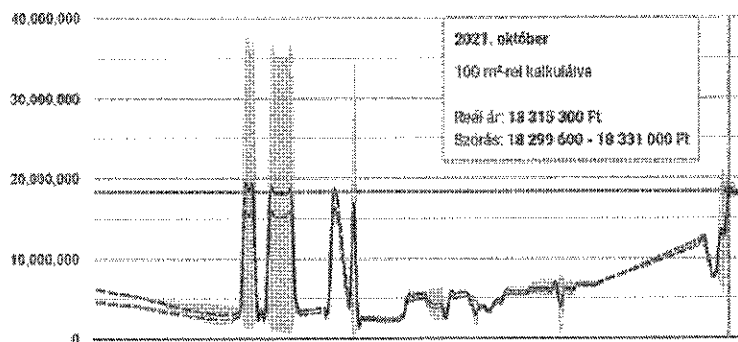
Lakóingatlan négyzetméter árának alakulása

100

m²

Adja meg az alapterületet és kalkulálj átlagárát!

Eladó házak: <https://ingatlan.com/endrefalva/elado+haz>

2 db átlagosan nm árak 70.000 Ft - 200.000-Ft ig

7. Millió Ft -10 Millió Ft-ig

Lakóingatlanok

A településen 454 lakóingatlan áll, amelyek nagy része komfort nélküli. A falu összképét illetően vannak, rendezett, és szép,, lakóházak. de vannak romos épületek kerítés nélküli házak, piszkos rendezetlen udvarok. A településen családi házakban élnek az emberek, 2019 KSH adatok szerint 454 lakás van nyilvántartva. A meglévő házak egy része nagyon régi épület, a másik részük a rendszerváltás előtt. illetve ezt követően épült szociálpolitikai kedvezmény igénybevételével.

A szociálpolitikai kedvezmény megszűnése és jövedelmi viszonyok romlása miatt a lakásállomány száma nem nőtt. Az elmúlt években az állam által nyújtott Családi Otthontermelési Támogatás (CSOK) a településen is hatással volt az igénylők a meglévő lakásokat vásárolják, meg, és nem építenek újat.

A szegregátumban a házak állaga romos, nyílászárók hiánya, valamint tető, és kémény problémák jelentkeznek több ingatlan esetében. Régi tetőszerkezet korhadt, cserepek repedezettek, hiányosak a falakról a vakolat, nyílászárók tönkrementek. Sok ház kívülről salétromos.

A faluban vannak üres ingatlanok, polgármester asszony, elmondása alapján, ezekről nem tudni, hogy eladók-e. Hirdetésre került eladó ingatlanok 2-3 van, a településen. Jelenleg nincs tudomása, hogy milyen áron, és milyen műszaki állapotban vannak ezek a lakóházak.

A településen belül a szegregált részek a település nagyobb 2/3 teszi ki. A régi lakások állapota egyre inkább romlik.

.Jelentős probléma a sok kóbor kutya. Felelős ebtartás hagy kívánnivalót maga után.

A fejezet célja, fő következtetése

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- településen belül van egy nagy telep és több szegregációval veszélyeztetett terület. Továbbá a településen belül is vannak további utcák, közök, ahol egymás mellett tudtak vásárolni ingatlant falusi CSOK hatására a családok. Ennek hatására nőtt a szegregációval veszélyeztetet terület nagysága is.

1.2 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések

Az elmúlt években az állam által nyújtott Családi Otthonteremtési Támogatás (CSOK) a településen is hatással volt családokra. Az igénylők azonban a meglévő lakásokat vásárolják meg, és nem építenek újat

A fejezet fő következtetése

1.3 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban

A polgármester asszony együttműködő, teljes mértékben támogatja a településen belüli mobilizációt. Még nem tudja, hogy fog-e okozni konfliktust a településen. Szeretné, ha a családok kiválasztásában a képviselő testületnek is lehetne beleszólása.

A településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához nem fűződik érdeke. Nagyon aktív szerepet vállal a közösség és a település életében. Aktívan dolgozik a település életében, napi kapcsolatban van az intézményekkel, és a település lakosságával.

A településen nem volt lakhatási beavatkozással kapcsolatos program, az elmúlt években, de a CSOK hatással volt a belső lakáspiacra. A polgármester asszony a programot örömmel támogatja, egy családot tud, aki életveszélyes ingatlanban lakik.

Elmondása alapján 800-900 főre becsüli a roma lakosságot a település 80 %- már. Nem mindenkivel van, probléma többségük teljesen beilleszkedett a település életébe, és rendezett körülmények között él.

Akikkel probléma van, azok drogosok, munkanélküliek alkoholisták olyan családok akik, lopnak, rongálnak, tönkre teszik saját otthonukat és környezetüket. Ez miatt nincs a településnek megtartó ereje.

A kiválasztásban kíván részt venni. Tudja, hogy kiket vonna be a programba. Kik azok a családok, akik egy szociális bérlakás programban szívesen részt vennének, és vállalnák az ezzel járó kötelezettségeket is.

A fejezet fő következtetése

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztésekkel szemben nincs fenntartása (régóta polgármester elfogadott a településen), Az interjúban lévő kérését, hogy a kiválasztás folyamatában bekapcsolódna a testülettel közösen érdemes figyelembe venni.

2 A lakosság helyzete

Foglalkoztatottság

Jelenleg 34 fő közfoglalkoztatott, 27 nő és 7 férfi. További 23 fő önkormányzati alkalmazott. Településen az utóbbi években folyamatosan csökken a regisztrált vállalkozók száma. Ezek többsége egyéni vállalkozások, ezek leginkább családtagokkal végzik a tevékenységüket. A rongy feldolgozóban 1 nagy cég dolgozik, ahol 10 főnél többet alkalmaznak. A környező nagy városokban, az alacsony iskolázott embereket nem foglalkoztatják, vagy nagyon kevés százalékban.

HEP adatai: 2019-ből:

A 8 általánosnál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők száma a 2012-es adatokhoz képest csökkenést mutat. Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma növekedett a regisztrált munkanélküliek számához képest. Az általános iskolai végzettség magasabb száma 2012-től folyamatosan csökken.

Probléma: alacsony iskolai végzettség

Gyermek és családvédelem szempontjából.

A Gyermekvédelmi Szolgálat munkatársai az elmúlt évben a családon belüli veszélyeztetettség, bántalmazás jellemző, előfordul. Védelembe vett gyermeke száma az elmúlt évben 10 gyerek, 6 családból. Az elmúlt évben családba fogadás volt 4 gyerek, 4 családból. Alapprobléma a nem átgondolt gyermektervezés, a korai gyermekvállalás az iskolai hiányzás és a rossz lakhatási körülmények.

Fő szociális problémák: eladósodottsági, szülői elhanyagolás, bántalmazás, alkoholizmus, és terjedő drogfogyasztás. Helyi drog kereskedelemről nem tud senki, de a környező településekről beszerzik a drogot.

Ez nagyban megnehezíti a munkavállalást. A munkamotiváció és kitartás, a kötöttségtűrés hiányát.

A település gazdasága, a lakosság gazdasági helyzete:

A településen egy nagyobb létszámban foglalkoztató cég van. a településen van posta több élelmiszer bolt 2 vendéglátóegység,

Folyamatban lévő beruházások nincsenek. A fejlesztést és a feladatokat a munkahelyteremtés javításában látja. Ezen feladat nagyon fontos, annak ellenére, is hogy jelenleg sokan dolgoznak, mert látni, hogy reggel mennek, és este jönnek. Az asszonyok dolgoznak a helyi rongyos telepen. Illegálisan, vagy alkalmi munkavállalással.

A falu demográfiai összetétele korcsoport szerint az állandó népesség aránya a nők esetében 18-59-év közöttieknél a legmagasabb 54%. Legalacsonyabb a 60-64 év közötti nők aránya 4%. Férfiak esetében 18-59 év közöttiek aránya 28,17 %, ez magasabb, mint a nők esetében. A férfiak aránya a 60-64 évesek esetében a legalacsonyabb 2,46% a HEP szerint.

A fejlesztés következtetése

Családtípus	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	1
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	10-15
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	80-100

3 A lakásállomány helyzete

A háztartások legtöbbjénél nincs fürdőszoba, vagy ha, van akkor sem tudják használni, mert nincs bevezetve a víz.

A családok többségének lakhatási viszonyai iskolavezető hetente jár ki családlátogatásra, az elmondása alapján a belső környezet nem tükrözi a külsőt. Nem adnak a külső vakolatra, tetőre, csatornára, de annál inkább a belső burkolatokra, festésre és bútorzatra.

A faluban lévő 85 lakás/ház nem található benti illemhely. A házak állapota évről évre romlik, jellemzően több évtizede épült, felszereltsége alacsony.

- Lakónépesség 1135 KSH adatai alapján
- roma népesség aránya 70-80 %,
- Lakható ingatlanok 454 ház, önkormányzat szerint kb. 450.

A településen jellemzően vannak üres ingatlanok ezek száma jelenleg 2-3 körülire tehető. A megürült ingatlanokat próbálják a tulajdonosok eladni, ha túl magas árat kérnek érte, akkor üresen áll, az önkéntes lakásfoglalás nem jellemző a településre. Jelenleg olyan ingatlan, ami eladó és a programba bevonható lenne és eladó jelenleg nincs.

Eladó ingatlan a településen elvétve van, ha jó állapotú és az eladónak komolyak az eladási szándékai azonnal megveszik a helyi fiatalok az állami támogatásokat kihasználva.

Üres telek a településen belül 5-10.

Lakásfenntartási támogatás 2021-ben lakásfenntartási települési támogatásban 146 ingatlan részesül.

650 ezer forintot utalnak áramra, 345 ezret vízre, egyéb tartozásra szemét, szennyvízre egy keveset, de ez minden hónapban változik.

Ahol életvitelszerűen élnek és életveszélyes állapotban 1-2 lehet a településen. Kritikus állapotban van és laknak benne 10-15 ház.

5-10 család él túlszűfolt lakásokban. Ezek a családok jellemzően sokgyerekes, többgenerációs együtt élő családok.

A falu lakóházai előregedtek.

Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások 355. A többi háztartás a közkútról oldja meg a vízellátását.

Áramszolgáltatásba való bekötések 446. Az áramlopás nem jellemző a településre. Sokuknál az elmúlt időszakban, történt megállapodás a szolgáltatóval ezeknél megtörtént előrefizetés

mérőóra felszereléséve. Előrefizetés mérőórával 40-50 körüli család rendelkezik a becslések szerint.

Az egykor jó állapotú házak felújítására keveset fordítanak, így több olyan ház is van, ahol lakhatási krízishelyzet van (pl. lyukas, beázó tető, megroggyant tetőszerkezet, felvizesedett falak, rossz nyílászárók, üveg nélküli ablakok). Nagyon sok a lepusztult lakás, az udvarok elhanyagoltak. A kerteket nem gondozzák. Ha közeljövőben nem nyúlnak hozzájuk, és nem javítják az épületek szerkezetét akkor életveszélyesé fognak válni.

A tulajdon viszonyok rendezettek. Vannak szívességi és rokoni használatok albérletek, de inkább megpróbálnak a fiatal családok lakást venni a településen (CSOK) kedvezményt igénybe venni, és a kritériumoknak megfelelni.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma
életveszélyes házak	1-2
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	5-10
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	30-40
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	100-150

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái

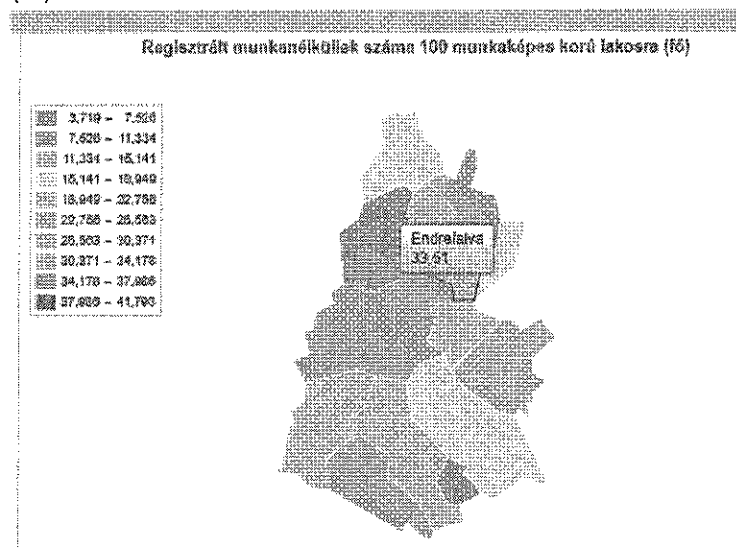
A település térségi pozíciója jó, közlekedése és megközelítése jónak mondható, van egy nagy foglalkoztató helyben, szolgáltatás megfelelőek. A közlekedési lehetőségek tekintetében kiemelkedő 20 perc alatt érhető el, a megyeszékhely Salgótarján, és a járási központ Szécsény pedig kb. 5 perc alatt. Az autóbuszok munkanapokon 45 alkalommal érintik a települést, Szécsény, Salgótarján, Balassagyarmat, Vác, Budapest irányába.

A település társadalmi összetétele gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya 80 % a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A település lakosság száma a KSH adatai alapján csökkenő. A roma népesség aránya az elmúlt időszakban nőtt.

A településen belül a szegregált részek a település nagyobb 2/3 teszi ki. A régi lakások állapota egyre inkább romlik.

Munkanélküliség:

2019 adatok alapján : TEIR regisztrált munkanélküliek száma: 100 munkaképes korú lakosra (fő)

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok \ Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális onfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	1	0	0	1	1
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	0	20	20	40	40
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)	0	50	50	100	100
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni	0	50	50	100	100
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint	1	120	120	241	241

beazonosított családok száma összesen					
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	1	120	120	241	241

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

Adósságkezelés kiterjesztése: már folyik, működik, működött adósságkezelési program a településen, az elmúlt években a GYEP szolgáltatásaiban is megjelent, jól működött, heti rendszerességgel vette igénybe a lakosság, megszűnésével, átjártak a legközelebbi településre, Karancsságra, látogatottság száma ez által csökkent. Voltak háztartások, ahol magáncsőd, elindítását is kezdeményezték. A lakosság költségeinek csökkentése, a legfontosabb feladat.

Ez a szolgáltatás a legfontosabb eleme a településen, az alapkompentencia fejlesztésére irányuló képzetek támogatása, ösztönzése mellett.

Nem értik ennek a hasznát, és mért is kéne a tartozásaikat kifizetni, nincs jövő képük, máról holnapra élnek. Ezért válasszák az alkalmi munkát napi, vagy heti kifizetést.

Akinek rendszeres a munkajövedelme van, az letiltásra kerül. Így a család jövedelme érezhetően lecsökken, többen ezért azt gondolják, hogy feketén, illetve napi bejelentéssel dolgoznak.

Mindenképpen pénzügyi tudatosság javítását célzó programra lenne szükség, hogy az ügyfelek eljussanak arra a pontra, hogy felismerjék, hogy a felhalmozott tartozást vissza kell fizetni.

További problémák, a fiatalok tekintetében megjelenő deviáns magatartás, állandó probléma drog, alkohol túlzott fogyasztása gyermek, és szülő tekintetében egyaránt. Volt olyan intézményvezető, aki arról beszélt, hogy vannak családok ahol a férj kényszeríteti feleségét prostitúcióra. Előadások tartása az iskolában közösségi helyeken, gyerekek, szülők számára, jelleggel, rendőrségi egészségügyi szakértők bevonásával. A gyermekek szabadidős tevékenységeinek hiánya, ennek bővítése és közösségi programok növelése, hogy a roma és nem roma lakosság elfogadóbb legyen egymással szemben.

Tulajdoni jogviszonyok rendezése: mindenképpen jogi szakember alkalmazása javasolt, aki a célcsoportnak ingyenesen segít. Előzetesen fel kell mérni, hányan élnek olyan ingatlanban életvitelszerűen, ami nem az ő nevükön van, és fontos a tulajdoni lapra bejegyzett tartozások előzetes átnézése. Ezen a településen ez alacsony számot jelent.

Foglalkoztatás javítását célzó program: Munkavállalók képessé tételére, hogy elsődleges munkahelyen legyen esélye elhelyezkedni. Cégekkel való kapcsolatfelvétel - foglalkoztatási mentor bevonása

Lakhatási programok: A közműszolgáltatásokba való be-, és visszakapcsolás: ahol nincs áram és nincsen víz bekötés a KSH adatok alapján. Előrefizetős villanyóra felszerelése elég sok háztartásban van, de ennek népszerűsítésére előnyeinek hangsúlyozására célzott program indítása szükséges. A vízszolgáltatás tekintetében megoldás esetleges előrefizetős mérő óra felszerelése.

Bérlakásfejlesztés tekintetében

BÉRLAKÁSOK

Az önkormányzat hozzáállása a bérlakás fejlesztési programhoz: a bérlakásfejlesztésekkel szemben pozitív és együttműködő (segíteni szeretne, élhetőbb szebb településért dolgozik), támogatja a programot, a kiválasztásban és a családok bevonásában szeretné, hogy az önkormányzat tudjon szerepet vállalni.

A telepen a tulajdon viszonyok rendezettek.

Az eladósodottság a településen élők elég nagy hányadát érinti, a hivatalosan megjelenő adósságok legnagyobb része Provident, személyi kölcsönök, telefontartozások, kisebb áruhiteltek. Jellemzőek még a közüzemi tartozások, telefontartozás, kábeltévé tartozás. Ennek indokaként nem helyezkednek el a legális munkaerő-piacon, mert a végrehajtók egyből megtalálják őket és a megélhetésük veszélybe kerül.

2-3 cég is küld a településre buszokat a munkába járás megkönnyítése miatt, sokan élnek a helyzettel, közmunkában leginkább már csak azok dolgoznak akik fizikálisan és mentálisan, nem tudnak elmenni más munkahelyekre, az önkormányzat küzd az előző években szépen kiépített mezőgazdasági területek rendben tartásával is.

Lakóépületek fizikai megfelelőnek mondható, de a béke úton lévő ingatlanok igen romosak repedezettek. A lakásépítés az elmúlt időszakban nem történt, a lakóház felújítás is a CSOK-al érintett ingatlanokon leginkább.

Krízislakások kialakítása: esetlegesen

Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak: Elsődleges célcsoport a munkajövedelemmel rendelkező, rendezett életvitellel családok lehetnének, akik jelenleg túlszűfolt lakáskörülmények között élnek. Előzetesen fel kell mérni, hogy esetleges állami támogatásra jogosultak-e egy saját tulajdonú ingatlan megszerzéséhez. Amennyiben nem egy köztes időszakra bérlakásba költöztethetők lehetnének addig ameddig az állami támogatáshoz szükséges jogosultságot meg tudják szerezni, illetve előtakarékoskodni tudjanak. Jelenleg 8-10 ilyen család van a településen.

Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilitás: Falusi csok támogatásból nem jellemző új ingatlan vásárlása más településen, ennek oka az erős rokoni kötődés. A más településen kialakított bérlakásokba történő mobilitásról további információ és kutató munka szükséges.

Összefoglalóan a potenciális célcsoport nagysága a célcsoport körében:

Stabilizálás

Szoft programok:

- adósságkezelés: a településen élő családok 50-60%
- tulajdonviszony rendezés: nem ismert, de nagy valószínűséggel rendezettek

Magántulajdonú lakások javítása

- legszükségesebb karbantartási munkák végzése: 20-30 ház (tető kommandó)
- lakások komfortosítása, felújítása:

Bérlakás fejlesztés

- krízislakás: 2
- településen belüli mobilizáció: 8-10 család
- más jobb helyzetű településre mobilizálható 0.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

Krízislakások biztosítása:

esetlegesen

Bérlakásfejlesztések:

Elsődleges célcsoport a munkajövedelemmel rendelkező, rendezett életvitellel családok lehetnének, akik jelenleg túlzásfolt lakáskörülmények között élnek a telepen. Előzetesen fel kell mérni, hogy esetleges állami támogatásra jogosultak-e egy saját tulajdonú ingatlan megszerzéséhez. Amennyiben nem egy köztes időszakra bérlakásba költöztethetők lehetnének addig ameddig az állami támogatáshoz szükséges jogosultságot meg tudják szerezni, illetve előtakarékoskodni tudjanak.

településen belül mobilizálható családoknak Jelenleg 8-10 ilyen család van a településen.

Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilitás:

nem releváns.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)	2			2
Üres lakást vesz a program				

A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)	4	2	n.a	4
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	4	0	n.a	4
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást	4	0	n.a	4
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást	2	0	n.a	2
Összesen	14	2	n.a	16

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.